

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Félévre . . . 9 kor. — fl.
 Negyedévre. 3 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl.
 Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A magyar udvartartás.

Roppant érdekes dolog az, hogy a közel fekvő kiegyezésről nem hallunk semmi határozott dolgot, ellenben azt már mostan tudjuk, hogy az október hónapban összeülő országgyűlés elé egy még meg nem nevezett valaki interpellációt fog terjeszteni, hogy mi lesz a magyar udvartartással? Sőt már azt is tudjuk, hogy a miniszterelnök mit fog erre az interpellációra felelni.

A miniszterelnök arra a természetesen előre megrendelt interpellációra azt fogja azonnal felelni, hogy ezentul József Ágost főherceg, József főherceg fia Budapesten fog lakni és e tény hamarosan a magyar udvartartás létesítéséhez fog vinni.

Igazán szép, hogy ezt mind előre tudjuk, de a legjobb akarrattal sem tudjuk a már hónapok

óta hirdetett boldogító változásban a leendő magyar udvartartásnak nyomait meglátni.

József főherceg nagyapja is már magyar nádor volt, ő és utódai egy század óta Magyarországon laknak, sőt még József Ágost főherceg is mindig itt lakott, de más főhercek, akik különben Ausztriában laknak, voltak itt egy-két évig gymnasiumban és nem kaptunk magyar udvartartást.

Ha tehát a miniszterelnök mást nem tud mondani, bátran lerendelheti az interpellációt és — ha fájós szívvvel is — lemondhat arról, hogy a Házat és az országot egy két órás aforisztikus beszéddel boldogítsa.

Hozza ide a miniszterelnök a királyt évente hat hónapra, vagy vigye ki, hogy legalább a trónörökös lakjék itt állandóan és hinni fogjuk, hogy idővel tán

mégis kapunk udvartartást, de azzal, hogy József Ágost főherceg idejön három évre garnizonba, épp oly kevéssé lesz önálló udvartartásunk, mint van azzal, hogy József főherceg mindig is itt lakott.

A tankönyv ipar.

Debreczen, aug. 29.

Csak néhány nap már, ami az iskolai beiratásoktól elválaszt. Elkomorodik a pihenő deák, de el a dolgozó szülő arcza is. Mig azt az új járom riasztja meg, addig ez a sok kiadástól ijed meg. És méltán. Beiratási díj, tandíj és tankönyvek, két-három gyermeknél már szép kis summa.

És kivált a tankönyvek. Ezekből annyi kell ma napság, hogy Vanderbilt legyen, a ki győzi.

Minden iskolában, minden osztályban, évben, minden tárgyból új és új könyvek hellenek, olyik tárgyból kettő-három is. Miért? A tudomány gyarapodott meg annyira, vagy olyan sokféle lett, hogy más könyvből tanítanak Váradon, mint Debreczenben, mint Budapesten?

Nem, kérem, a tudomány se nem gyarapodott meg annyira, sem olyan sok formájú nem lett, mint a tengernyi tankönyv után

Mind a vérpadig.

Irta: **Anatole France**

Andre sokáig kóborolt az elhagyott utcákon, míg végre leült a Szajna partján. Tekintetével a kis házat kereste, ahol Lucie ült, Lucie, a kedvese még a reménység s a boldogság idejéből.

Hosszu idők óta nem volt oly nyugodt, mint most. Nyolcz órakor bement a vendéglőbe s olvasta a lapokat. A „Courrier de l'Égalité”-ben megtalálta az elítéltnék neveit, akiket Floréal 24 én a Place de la révolutionon ki fognak végezni.

Jó étvágygyal fogyasztotta el reggelijét, az után felkelt. Belenézett a tükörbe, megnézte, rendben van-e a ruhája: üde-e az arcza, mikor mindezzel készen volt, lassu léptekkel megindult part mentén. A Rue de Seine et Rue Mazarin sarkán egy alacsony házikó előtt állott meg.

Ott lakott Lardillon polgártárs a nyilvános ítélőszék bünvádolója, André ösmerte őt, még Angersből, később, mint sansculotte-val, találkozott vele Párisban.

Csöngtetett. Kis vártatva egy arc jelent meg a rácsos ablak mögött s miután a kíváncsi arcz, aki nem volt más mint Lardillon, meggyőződött a látogató jelenlétéről, egészen megjelent a kapuban s ajtót nyitott Andrének. Virágzó, javakorbéli ember volt, villogó szemekkel, veres orral. Megjelenése éppenséggel nem árulta el könyörtelen szereplését.

Bevezette André-t az első szobába. Kis asztalon két teríték állott. Tyuk, sonka, hideg felvágott volt a tányérokban, melyek körül boros palaczkok állottak. A kandalló mellett állott egy másik asztal, ezen volt a sajt s a nyümölcs, az íróasztal még tele volt likörös üvegekkel.

A félig nyitott ajtón át a másik szobába lehetett látni.

— Lardillon polgártárs, egy szives-ségre akarlak kérni — szólt André.

— Szivesen állok rendelkezésedre, ha szivességem teljesítése a köztársaság érdekeivel nem áll ellentétben.

— Lardillon polgártárs, jól tudod, hogy két év óta áskálódtam a legjobb barátod ellen, azt is tudod, hogy szerzője vagyok

az „Autels de la „Peur”-nek. Szolgálatot teszel a köztársaságnak, ha engem elfogatsz. Kötelességedet teljesíted csupán. De nem ez az, amire kérni akarlak. Szeretek s akit szeretek, fogságban van.

Lardillon lassan bólintott a fejével, melylyel mintegy jelezni akarta, hogy teljesen megértette André óhaját.

— Tudom, hogy nem vagy olyan könyörtetlen ember, mint aminőnek tartanak. Kérlek, Lardillon polgártárs, fogass el, csukass együvé a kedvesemmel s azután küldj bennünket Port Libre-be!

— Eh, hisz ez több, mint az élet! Itt a boldogságról van szó! A boldogságodat kívánod, polgártárs!

Kinyújtott karjával a hálószoba felé intett:

— Epichares, Epichares! kiáltott Lardillon.

Magas, nyulánk leány jelent meg az ajtóban, ingujja fel volt túrve, nyaka meztelen volt, s kokárdát viselt a hajában.

— Gyere csak ide nimfácskám!! Nézd meg jól ezt az arcot, s vésd erősen a kis agyadba, hogy vissza tudj rá emlékezni.

A „Bika” szálloda bérletének megszűnése miatt

az összes berendezések és felszerelések hátralévő részei u. m. kávéházi márványasztalok finom fehérre festett vaságyak, madráczok, ezüstneműek, függönyök, finom flanell takarók, paplanok, tollpárnák s. a t. ugy mint eddig d. e. 11-12. d. u. 3-6 óra közt állanak megvásárlás czéljából az igen tisztelt vevő-közönség becses rendelkezésére.

Bika szálloda bérlő társaság.

az ember hinné, ami gyarapodott, az egyszerűen az üzleti szellem, ami elfog ma már mindenkit, politikust, írókat és tanárt is.

A sok különóra, meg ismétlő mellett szépen jövedelmező háziiparrá fejlődött a tankönyvirás is.

S ebből a tekintetből is Budapestről fúj a szél. A tankönyv, amit elfogad az iskola, ahol a tanár ur működik amiből minden évben lehet új kiadást csinálni és ami úgy sem ér semmit, mert ha más, nem a tankönyv szerzője tanít, az ugyanis jegyzeteket készített vagy megvételét — a saját tankönyvét.

Ezt különben sokszor az iskolai vezetőség is megeseleksi, ahány tanár tanít egy tárgyat, annyi könyvet ír elő a könyvjegyzék.

Jövőre, ha a tanár ur más iskolában tanít, a könyvet már a sarokba lehet vágni, de még ha ott tanít is, mert akkor jön az — új kiadás.

Új kiadás a könyvből és új kiadás az apai zsebből.

Az interparlamentaris konferencia.

Fővárosi tudósítónktól.

Az interparlamentaris konferencia elhalasztása tárgyában a legilletékesebb helyről a következőket jelentik: Az osztrák interparlamentaris csoport a Bécsben tervezett idei interparlamentaris gyűlést a váraozást fölülmuló tömérdek jelentkezések miatt, melyek az előkészületek nagymérvű módosítását, (egyebek között az urakházának helyiségei helyett a képviselőház igénybevétele) tették szükségessé, szeptember 9-éről október 1-jére halasztotta.

Mikor a halasztást a csoportok elnökeinek tudomására hozta, több helyről azt a hírt vette, hogy az illető csoportok tagjai októberben nem jelenhetnek meg, mert saját parlamentjeik akkor már üléseznek, de azon csoportok tagjai is, a melyeknél ilyen akadály nem forog fenn, nem tudták volna utazási terveiket az új időponthoz alkalmazni.

Derék ember. Jó szíve van, mint nekünk, Epicharesz. Követni akarja kedvesét egészen a guillotineig. Mit gondolsz: Epichares, meg lehet tagadni a kivánságát?

— Nem — válaszolt a lány s megsimogatta André arcát.

— Helyesen beszéltél istennöm, teljesíteni fogjuk óhajtatását. Add ide a czimedet, polgártárs! Nyugodt lehetsz, holnap éjjel már a börtönben alhatol!

— Készen vagyunk?

— Készen polgártárs! Látni fogod a kedvesedet s mond meg neki, hogy beszéljél Epicharessele. Kívánom, hogy harag nélkül tarts meg a szívedben, amíg a guillotine alá kerülsz.

André megköszönte Lardillon kegyét s egyben kijelentette, hogy rosszul esik neki, hogy szívességét semmivel sem viszonzhatja.

— Az egész emberiség ügye, polgártárs, ilyenért nem szoktak hálálkodni.

Felkelt, keblére ölelte Epicharest.

— Ki tudja, mikor kerül ránk a sor? Addig is igyunk egy pohár bort polgárs. Talán velünk tartanál az ebéden is?

Epichares tapsolt örömeiben s át akarta ölelni André-t, de az kibontakozott karjai közül s gyorsan kisurrant Lardillon házából és boldog volt, óhajtatása teljesülni fog.

Ilyen tudósítás jött a svájci, a dán, a svéd, a német, a belga csoporttól. Eszerint a bécsi konferencia nemcsak gyéren látogatott, de csonka lett volna. Ez indította az osztrák csoportot azon újabb elhatározásra, hogy jövő évre halaszsa a gyűlést, a napirend tárgyai is oly természetűek lévén, hogy addig mit sem vesztenek aktualitásukból. Mi a magunk részéről, bár sajnáljuk a halasztást, kénytelenek vagyunk abba belenyugodni és hisszük, hogy az ügynek abból nem lesz kára.

A magyar csoportnak a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó indítványa, hogy tudniillik azokba megújításuk vagy újból megkötésük alkalmából a választott bírósági klauzula bevételessék, az európai vámpolitika legújabb elnapolási irányzatai mellett talán még előnyösebben lesz jövőben megvitatható, mint jelenleg.

Egyház és iskola.

A mai papválasztás.

Debreczen, augusztus 30.

A debreczeni református híveknek nagy és nevezetes napjuk lesz a mai nap. A debreczeni első papságot — Némethy Lajos örökét — ma fogják betölteni alkotmányos választás útján. Méliusz Juhász Péter, Debreczen reformátora ült ebben a székben először és ő utána egész serege a református hitélet kitünőségeinek. Ez volt a parochiája a nagy Révész Imrének, itt fejtett ki áldásos tevékenységet Némethy Lajos, fontos tehát a kálvinizmus nagy Rómájára nézve, hogy méltó utód lépjen a nagy elődök nyomdokába.

A diszes papi állásért Marjai Péter, Ilyés Endre, Rácz Károly, Diószeghy Mihály, Jánosi Zoltán és dr. Balthazár Dezső versenyeznek. Hetek óta folyik a jelöltek érdekében a korteskedés. Az utóbbi napokban már egy kis szenvedelem is vegyült a pártok tusájába — a mi különben az alkotmányosan küzdő magyar ember rendes szokása.

A választás ma reggel nyolcz órakor veszi kezdetét. Két küldöttség előtt történik a szavazás. Az első az egyháztanács termében, a második pedig a Kossuth-utcai felső leányiskolában működik. A szavazást félbeszakítani nem lehet.

Ha az első szavazásnál egyik jelölt sem kap abszolút többséget — és ez valószínű lesz — a két legtöbb szavazatot nyert pályázó között új szavazás rendeltetik el. Ez az új szavazás azonban csak hétfőn fog végbemenni. És pedig azért, mert szombaton — a mikor az első szavazás véget ér — már késő este lesz. Vasárnap pedig új kenyérrel osztanak urvacsorát a templomokban, ezen a napon nem szabad a választást folytatni. Marad tehát az újabb korteskedésre ismét huszonnégy óra.

Az ujonnan megválasztott lelkész különben novemberben foglalja el állását.

A lelkészválasztás előzményei. Ma reggel 8 órára a nagytemplomba gyűlnek a református hívek. Itt a szavazatszedő bizottság elnöke kihirdeti a hívek előtt, hogy lelkészválasztás lesz, melynek lefolyása alá több jelölt veti magát. Megkérdezi az elnök a hívektől, hogy az egyházi törvények értelmében közfelkiáltással, vagy szavazás útján óhajtják-e betölteni a lelkészi állást. Ma ez utóbbi eset áll elő s a hívek a fenti formalitások után kerületeik szerint szavazni mennek a megállapított két helyiségbe.

Iskolaszéki ülés. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke szept. hó 1-én délután 4 órakor, az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

A kegyesrendiek új otthona.

Mikor a róm. kath. hitközség a régi négy osztályú piarista gimnáziumot átvette, akkor mindjárt határozatba ment, hogy a főgimnáziummal kapcsolatban új, kényelmes rendházat is építtet a hitközség a kegyesrendieknek. Ez az új, modern épület, a mely 160,000 koronába került, immár készen áll. Tegnap adta át Stégmüller Árpád építész a hitközségi választmánynak. Dr. Wolfka Nándor püspök ma beszenteli az új helyiségeket, mely után a kegyesrendi tanárok átköltözködnek új otthonukba. Általános vélemény, hogy ily szép rendház nincsen több az országban.

Új kath. tanító. A Husz Lajos polgári iskolai tanító lemondásával üresedésbe jött kath. fiúnépiskolai állást tegnap töltötte be a róm. kath. iskolaszék. Bár a pályázati idő rövid volt, 15-en pályáztak, közöttük sok kitünő pedagógiai képesítéssel. Ezek közül a legtöbb szavazatot Novák Márton szent-györgyábrányi állami iskolai tanító kapta, aki mellett tizennégy éves hasznos tanítói működésén kívül irodalmi munkálkodások is szólottak.

Beiratások a debreczeni róm. kath. főgymnasiumban. A katolikus főgymnasiumban szeptember 1., 2. és 3. napján 9-12 óra között folytatódna a félévek, míg a beiratások szeptember hó 29. és 30. napján fognak megtörténni. A javító-, pótló- és magánvizsgálatok szept. hó 26. és 27. napján lesznek. A tanév teljes nyolcz osztálylyal október hó 1-én ünnepélyes „Veni Sancte“-val nyitattik meg. Váradi Károly, főgymn. igazgató.

Az egyházmegye a lelkészválasztáson. A mai lelkészválasztási aktuson közreműködő bizottságok névsorát már régebben megírtuk. A bizottsági tagok lajstromának kiegészítésül szolgáljon az, hogy a lelkészválasztáson a debreczeni egyházmegyét a presbiterium tanácstermében folyó szavazásnál Szele György bakonszegi, a felsőbb leányiskolában pedig Szücs László vértesi pap fogják képviselni. Ma a presbiterium összes hivatalaiban szünetelnek a hivatalos órák.

Ismétlőkötelek leánytanulók. — A t. cz. szülők és gyámok ezennel figyelmeztetnek, hogy a 12-15 éves ismétlőkötelek leánytanulókat szeptember 4. dikéig haladéktalanul beiratni sziveskedjenek. Be-

iratási helyiség: Kápolnás-utcai hitközségi iroda. Statusquo izraelita hitközség iskola széke.

Mikor lesz vége a lelkészválasztásnak? Az eddigi prognózis azt mutatja, hogy a mai lelkészválasztáson egyik jelölt sem nyer abszolút többséget. Ez esetre az egyházi törvények úgy intézkednek, hogy nyomban az eredménytelen szavazás befejezése után történjék az új szavazás, a két legtöbb voksot nyert jelöltre. Ha az első szavazás este végződik, akkor valószínűleg nem folytatják ma a szavazást. Holnap pedig urvacsora osztás lesz s így előreláthatólag csak hétfőn fog eldőlni, hogy ki lesz a nagytemplom új lelkésze?

VIDÉK.

Angyolított kereskedő.

— Saját tudósítónktól. —

Baronlak községben gyilkosság történt kedden este. Weisz Lipót udvardi gabona-kereskedőt — mint nekünk írják — a kocsma udvarán vacsorázás közben orozva agyonlőtték. Weisz Lipót több baronlakai lakosnak még a tavasszal pénzlelőleget adott gabonára s ez alkalommal kikötötték a felek, hogy mikor és minő árban bocsátják Weisznak rendelkezésére a gabonatermést.

A szállítási határidő letelt és a kereskedő a községbe ment a gabonák átvételére. Az átvételnél azonban Debek András és Gácsi Mihály odavaló lakosokkal differenciákat támadtak, a miért Weisz perléssel fenyegette őket. Kedden este a napi átvétel befejezése után Weisz Friedmann Jónás vendéglős udvarán vacsorázott egyedül. Mellette ült a vendéglős is, a ki rövid időmulva egy érkezett vendég kiszolgálása végett eltávozott az asztaltól. Alig, hogy eltávozott a vendéglős, a kert felől két lövés dördült el egyszerre s Weisz halántékán találva lebukott az asztaltól s rögtön meghalt.

A nyomozást még az éjjel megindították a tettesek kiderítésére, de csak másnap délben sikerült a gyilkosokat elfogni. Debek András fia, Debek Gáspár és Loncsok György, Debek kocsisa személyében, a kik bevallásuk szerint a Debek András felbujtására követték el a gyilkosságot.

Új tanár Bőszörményben. A bőszörményi főgymnázium igazgatósága pályázatot hirdetett régebben az újonnan szervezett latin-német tanszék betöltésére. A pályázati határidő már lejárt s az igazgatóság Müller Edét választotta meg. A pályázat eredménye tegnap érkezett be a püspökhöz jóváhagyás végett.

Magyar név. Dankó János, kabai lakos, nevét belügyminiszeri engedéllyel Borbély-ra változtatta.

Gyilkos bika. Megrendítő eset hírét adja székelyhídi tudósítónk: Tegnap reggel 8 óra tájt Borsos Gábor pásztor, a ki a Szigetrészen legeltette csordáját, egy eltévedt bika oly súlyosan megsebesítette, hogy a szerencsétlen most élet halál között lebeg. A szerencsétlenséget egy kicsapott bika okozta, amely egyik szomszéd tanvárról szökött a Borsos csordájába s a marhákat vad tajtékot turva hajszolta végig a legelőn. A pásztor ostorával akarta elkergetni a hivatlan bestiát, mire a vad bika bősziúten rohant a megrémült emberre s meghurcolta a boldogtalant, akinek a beleit szakgatta ki. Borsos Gábor véresen terült végig

a pázsiton, ahol a többi pásztorok eszméletlen állapotban szedték föl. A bika áldozatát a biharmegyei közkórházba hozták s itt operáció útján visszahelyezték beleit. A műtét, melyet Fráter Imre dr. kórházi főorvos végzett, kitünően sikerült s így remélhető, hogy a szerencsétlen életben marad.

ÚJDONSÁGOK.

A debreczeni kongresszus szenzációja.

— *Tárgyalja-e az országos kereskedelmi- és iparkamarai kongresszus az önálló vámterületet?* —

Debreczen, augusztus 29.

A mint élénk emlékezetében van még olvasóinknak, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara legközelebbi június hó 26 iki közgyűlése egyhangú felkesedéssel elhatározta, hogy amennyiben a magyar ipar- és kereskedelem boldogulásának alapvető feltétele: a gazdasági önállósulás, felkéri a kormányt, hogy ennek létesítését legfontosabb és legsürgősebb feladatai közé tűzze ki, elhatározta továbbá; hogy a szeptember hónapban Debreczenben tartandó kamarai kongresszuson e kérdést tárgysorozatába veszi és tárgyalni fogja.

Deil Jenő kassai kereskedelmi és iparkamarai titkár, a debreczeni kamara közgyűlési határozatát akként kívánta megváltoztatni, hogy az önálló vámterület kérdése, tekintettel annak fontos voltára a többi tárgysorozattól külön az első napon egyözüdül tárgyalassék a kamarai kongresszuson. A tárgysorozat meg is van már állapítva, abban az önálló vámterület tárgyalása első helyre van téve, *de mint halljuk, a keresk. miniszter látogatása s a kongresszuson való részvétele miatt ezen pont lemarad a napirendről*, azon egyszerű indokból, mert mint mindenki tudja a miniszter nem barátja az önálló vámterületnek, sőt egy é ekkel ezelőtt megjelent munkájában *hátrózottan a közös vámterület előnyeit fejtegette.*

Nem hisszük, hogy a hazai kereskedelmi és iparkamarák az önálló vámterület napirendől való levétele által akarnának előzőkenykedni a megjelenő miniszternek, sőt szükségesnek tartjuk, hogy ezen kérdés a hazai ipar- és kereskedelem érdekében feltétlen tárgyalassék. Hiszen, ha a hazai iparosok és kereskedők nem sürgetik ezen kérdést, a kiknek megélhetésök, jövő boldogulásuknak egyedül ez képezi iránytűjét, akkor kik lehetnének azok, a kik a kormány hatalmas kapuit ez ügyben legilletékesebben döngethetik.

Megszökött szerelmespár.

Debreczenbe szökött fiatalok.

Debreczen, aug. 29

Egy hevesvérü, könnyelmü ifjuról szól az ének, meg az éj birodalmának egy könnyü-

nyüvéru csillagáról, aki elesábitotta az ifjut és a káprázatos jövő megrajzolásával bünre ragadta.

Mazurek Lajos, Skriba Antalné aradi hentes üzlettulajdonosnő nevelt fia az ifju, aki az olesó szerelem utjain barangolva, beleszeretett egy festett arczu hölgybe, aki aztán saját javára kamatoztatta a naiv ifju tapasztalatlanságát.

Egy szép napon Mazurek Lajos alkulcsok segélyével behatolt a nevelő anyja és gazdája zárt lakásába s feltörte a szekrényt, kiemelt belőle 120 korona készpénz és 180 korona értékü ékszert. S mint aki jól végezte dolgát, repült vissza párjához, akinek örömpesve jelentette, hogy most már mi sincs utjában annak, hogy megszökjenek párosan, de gyorsan.

A könnyüvéru dámának, aki Falunay Györgyné szül. Lőrincz Juliánna névre hallgat, elég volt megtudni a szerelmes ifju zavart beszédéből, hogy van pénz meg ékszer, azonnal hajlandó volt a szökésre.

Az ut Debreczenbe vitt, ezt a várost szemelték ki új otthonul, amelyben zavartalanul turbékolhatnak majd. A nyugalom azonban csak három napig tartott. A meglopott nevelő-anya jelentést tett a rendőrségnél; megneszelte, hogy a szerelmes ifju pár Debreczenbe kéjutazott, mire a rendőrség táviratilag kereste meg az itteni bünyügi osztályt a bünösök tartóztatása iránt.

A debreczeni rendőrségnek rövidesen sikerült kinyomozni a szökevényeket és letartóztatta őket. Most már a rendőrség kötelékében szöhetik tovább megkezdett szerelmi regényük szálaít. A szerelmes párnak egy-két nap alatt ujra módjában lesz vissza kéjutazhatni, de most már nem párosan, hanem egy fegyveres ör indiszkrét fedezete mellett.

A fosztogató rendőr.

Bangó Márton vizsgálati fogságban.

Debreczen, augusztus 30.

(Saját tudósítónktól.) Bangó Márton közrendőr vakmerő és nem mindennapi rablási esete élénken és erősen foglalkoztatja a közvéleményt. Megdöbbenve tárgyalják mindenfele az esetet, a mely sajnos, magára a rendőrségre, mint erkölcsi testületre vet szomorú árnyat. A szenzációs ügy fordulatairól tudósítónk az alábbiakat jelenti.

Az ezüstórák.

A mint Modra Béla lakatossegéd megtette a feljelentést Bangó Márton ellen, Mile Pál, a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó, házkutatást rendelt el Bangó lakásán. A házkutatás érdekes dolgokat hozott napfényre. Egy csomó pénzen kívül öt értékes órát találtak a rendőr szekrényében. Egyszerü közrendőr, a kinek 25 forint fizetése van havonként, egyenes uton aligha jutott öt zsebóra birtokába. Mile fogalmazó vallatni is kezdte:

— Honnan vette ezeket az órákat?

— Vettem!

Ez volt minden, a mit mondanui tudott. Természetes, hogy a vizsgálatot vezető fogalmazó nem elégedett meg ezzel a felvilágosítással. Nyomozni kezdett s a nyomok azt bizonyítják, hogy Bangó Márton már a Modra Béla kifosztása előtt a bün utján volt. Az öt

ezüstóra is büns módon került birtokába.

Az egyenruhás tolvaj.

Az óra histórián kívül most már súlyosabbnál-súlyosabb vádak emelkednek Bangó Márton ellen. Csaknem bizonyos, hogy Bangó Márton legalább egy év óta él vissza kényelmes rendőri egyenruhájával és fosztogatja a közöniséget. Dobos József rendőrbiztoshoz ugyanis nagyon sok ember fordult már azzal a panaszsal, hogy multságok alatt egy egyenruhás ember kizsebelte őket. Akkor valószínűtlennek látszott, hogy rendőr követné el ezt a gázságot, de most már csaknem bizonyos, hogy a multságokban kizsebelt emberek szintén Bangó Márton áldozatai.

A letartóztatás.

Bangó Márton letartóztatását Hoffmann József központi vizsgálóbíró rendelte el. A letartóztatás után átkísérték a királyi ügyészség fogházába, azóta ott van egy külön zárkában. A súlyos váddal terhelt rendőr állandóan tagad, de minden bizonyíték ellene szól. A rablás tényét a tanúk egyező előadásából a következőleg lehet megállapítani.

Bangó Márton a kérdéses este Modra Bélával áthaladt a Széchenyi utca végén levő vásártéren. Két borkereskedő látta őket. A vasuti sineknél történt a rablás, innen menekült vissza a borkereskedőkhöz Modra Béla, a kik megdöbbenve hallgatták a kirabolt lakatos elbeszélését. Később nagy meglepetéssel látták a bűrsők, hogy Bangó visszatér. Oda kiáltottak hozzá!

— Nézze rendőr, a vasut mellett egy egyenruhás ember kirabolt egy lakatossegédet.

— Nem igaz az, válaszolt foghegyről Bangó. De különben is semmi közöm a dologhoz.

Természetes, hogy nem volt semmi köze a dologhoz, hiszen akkor már nála volt a Modra Béla 90 koronája.

A fosztogató rendőr ellen Hoffmann József nagy apparátussal vezeti a vizsgálatot. Bangó felett különben — rablásról levén szó — az esküdtbírótság fog ítélni.

* **A pénzügyigazgató itthon.** Faust Elek pénzügyigazgató hétfőn, szeptember elsején érkezik haza Felsőbányáról, hol a nyarat családjával együtt töltötte. A pénzügyigazgató ugyanekkor veszi át hivatalát Eiszenmann Oszkár h. pénzügyigazgatótól.

* **A Csokonai kör és a Wesselényi-szobor.** Szilágyvármegye szeptember 18-án leplezi le nagy fiának, a nagy Wesselényi Miklósnak szobrát Zilahon. A rendező-bizottság erre a fényesnek ígérkező, hazafias és irodalmi ünnepre meghívta a Csokonai-kört is. A kör mindenesetre képviseltetni fogja magát, valószínűen maga az elnök, Géresi Kálmán tankerületi főigazgató lesz ezuttal a kör képviselője.

* **A kamara zárszámadása.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter értesítette a kamarát, hogy a kamara múlt évi zárszámadását és a nyugdíjszabályzatait jóváhagyta. A kamara örömmel és megnyugvással vette tudomásul a miniszter leiratát.

* **A kis- és középkereskedők kérelme.** A magyar kis- és középkereskedők terjedelmes memorandumot adtak be a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben azt kérik, hogy a kereskedelmi törvény reájok nézve sérelmes intézkedéseit revízió útján orvosoltassa. A nagy gonddal szerkesztett memorandum lejött a debreczeni iparkamarához is, amely szünet utáni első ülésén fog e tárgyban véleményt mondani.

* **Eljegyzés.** — Ippi és érkeserüi Fráter Emil cs. és kir. tartalékos huszárhadnagy ippi és érkeserüi Fráter Zoltán és neje, Gyöngyi Borbála Johanna fia, eljegyezte téglási és nagyercsei Ercsey Rózsikát, öz. téglási és nagyercsei Ercsey Ernőné, született téglási és nagyercsei Ercsey Róza leányát Nagy Szalontán.

* **Színházi Ujság Debrecenben.** A nemsokára felpeszűlő színházi szezonnak egyik különös érdekessége lesz az a Színházi Ujság, a mely Sipos Béla szerkesztésében szept. 30-án indul meg. Az egyetlen napilapja lesz ez Debrecennek, amely kizárólag színházi és művészeti kérdésekkel fog foglalkozni. Adni fogja ezenkívül mindennap az előadandó darab színlapját és szövegét. Tele lesz színházi apróságokkal, színházi hírekkel, helyi és más művészi dolgokkal. Ötletes, eleven és változatos tartalomról mindig gondoskodni fog a szerkesztőség. Közölni fogja azonkívül a Színházi Ujság a társulat tagjainak arcképét a legváltozatosabb alakban. Az őszi szezon élénkítéséhez nagyban hozzá fog járulni ez az ujság, amelynek munkatársai sorában ott lesznek a legjelesebb debreczeni zsurnaliszták. A lap kiadóhivatalát Scheppel Gyula, az ismert jeles adminisztrátor fogja vezetni.

* **Szociálisták gyűlése.** Szatmári Ferencz és társai kérvényt adtak be a polgármesterhez, a melyben szeptember 7-én délelőtt 10 órára engedélyt kérnek a városháza udvarán tartandó népgyűlésre. A gyűlés tárgyai a következők:

1. Az általános választói jog.
2. Az önálló vámterület.
3. Az általános munkaképző egyesület.

A polgármester távolléte folytán Komlóssy Arthur főjegyző fog a kérvények sorsa felett dönteni, a ki helyettesíti a polgármestert.

* **Tegnap halott.** Tegnap egy halálozás fordult elő Debreczenben. Elhunyt Szendrey József, egy esztendő csecsemő.

* **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számának vezércikkébe két értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, a mit itt igazítunk helyre. A második hasáb első kikezdésében: szinben helyett szivben, ugycsak ezen hasáb második kikezdésében *Nemcsak* helyett *Nemzetek* olvasandó.

* **A kollégium kivilágítása.** Gyönyörű transparentek fognak fényt ragyogtatni a kollégium homlokzatán a szeptember 17-iki Kossuth ünnepen. A főtelep a magyar nemzeti címert fogja mutatni, közepén zöld olajággal, felette nemzeti színben e három szó: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!” A gyönyörű kivilágítást Leidenfrost Ármu pirotechnikus rendezi.

* **A mai lelkészválasztás.** Tisztelettel értesítettnek mindazon lelkészválasztásra jogosult szavazók, a kik Diószegi Mihály gyantai lelkész, debreczeni lelkészszé való megválasztását szavazatukkal elősegíteni óhajtják, — hogy bármely ide vonatkozó ügyben kérdéseikkel forduljanak az intéző bizottságnak a Csizmadia áruccsarnok udvaron levő táncsteremben elhelyezett irodájához, hol minden kérdésre választ és szavazó jegyet is szerezhetnek.

* **Debreczen és a III-ik kerületi kongresszus.** A harmadik országos kereskedelmi kongresszus, amint már jeleztük lapunkban, szeptember 21-én lesz Sopronban. A kongresszusra ma kapott meghívót a kereskedelmi és iparkamara is, a mely az elnökség útján fogja magát képviseltetni.

* **Honvédeink Nagyváradon.** Nagyváradon most valóságos katonajárás van. A múlt héten ott volt a budapesti I. honvédgyalozezred, ma pedig a debreczeni honvédek érkeznek oda. A 3-ik gyalozezred szeptember elsején lesz Biharország székvárosában; ekkor mennek különvonaton Hegyközszentmiklósról, hol csapatösszpontosítás lesz. Honvédeink, míg Nagyváradon vannak, a régi honvédlaktanyában lesznek szálláson.

* **Tűz a polgármester házában.** Simonffy Imre polgármester házában tegnap szobátűz volt, a mely a házmaster ébersége folytán minden komolyabb következmény nélkül múlt el. A szobátűz Fürst Béla kávé által bérélt, részben a kávéházi felirónók szobájában keletkezett. Este 8 óra előtt járt valamelyik felirónó szobájában és eldobott egy égő gyufát. A gyufa az ágyra esett s a tűz lassanként elterjedt az ágyneműek között. Mikor már az udvar néptelen volt, akkor lobbant fel az ágynemű, hatalmas lángokkal. Az udvaron dolgozó házmaster a nagy tűzfényre berohant a szobába és eloltotta az égő ágyat, mielőtt az tovább terjedhetett volna. A szobátűzről a tűzoltóságot nem is volt szükség értesíteni.

* **A belügyminiszter és massage.** A m. kir. belügyminiszter a massage gyakorlása tárgyában a következő körrendeletet adta ki: A massagenak (kenés, gyurás stb.) a legutóbbi időkben szokásba vett nagykiterjedésű alkalmazása mellett s különösen annak folytán, hogy még a gyógykezelésszerű masszaget is orvosi képességgel nem bíró egyének igen gyakran orvosi rendelés, javallat és ellenőrzés nélkül korlátlanul üzik: sok esetben merültek fel az azt üzők részéről visszaélések s azok között olyanok is, melyek a masszáltnak egészségi károkat is okoztak. Ennélfogva szükségesnek tartottam a massage gyakorlásának megfelelő korlátozását s e czélból az országos községi tanács meghallgatása után a következőket rendelem: 1. Betegeket nem

orvos masszálóknak csakis orvosi utasítás, felügyelet és felelősség mellett szabad masszálást. 2. Beteg hasi szerveket, az ivar-szerveket és a szemeket nem orvos masszálóknak egyáltalában nem szabad masszálni. A jelen rendelet ellen vétők kihágást követnek el s amennyiben cselekményük a büntetőtörvénykönyv rendelkezései szerint súlyosabb beszámítás alá nem esik, tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 kor-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

*** Sikasztó kasszirő.** Távirat érkezett tegnap a rendőrség bünyügyi osztályához, a mely azt a hirt tudatta, hogy egy feltűnően szép és elegáns szőke kasszirő, Katra Juliánna gazdájától 184 koronát elsikkasztott és azzal megugrott Szatmár városából. A szatmári rendőrség valószínűnek tartja, hogy a fess kasszatünder a lopott pénzzel Debreczen felé vette útját. Rendőrségünk letartóztatása iránt meg is tette az intézkedéseket.

*** A belügyminiszter a mérég ellen.** A rendelet, a melyet s belügyminiszter legújabbán intézett a törvényhatóságokhoz, a kártékony állatok elpusztítására használt mérégre vonatkozik, melyeknek kiadásával már sok visszaélés és szerencsétlenség történt. A miniszteri rendelet értelmében ezután csak illetékes első fokú rendőri hatóság engedélyezése mellett szabad a gyógyszerárból mérget kiadni s ez az engedély esetről-esetre való vizsgálat után fog megadni. Ugyancsak kimondja a rendelet, hogy élelmiszerek árusításával foglalkozó egyének számára mérég egyáltalában ki nem adható. A miniszteri rendelet ellen vétők 100 frtig terjedhető pénzbírsággal sújtatnak.

*** A lóvonat áldozata.** A lóvonat szerencsétlen áldozata, a hét éves Lakatos József állapota, mint részvétellel értesülünk, súlyosbodott. A gyenge fejlődésben lévő gyermek az orvosok véleménye szerint aligha fogja kibírni szenvedett sérüléseit. A gyermek állapota tegnap már annyira rosszabbodott, hogy a katasztrófát minden pillanatban várják. Fájdalomtól mélyen sujtott édes anyja állandóan a beteg ágya mellett órkodik és gondos ápolásával igyekszik türethetőbbé tenni gyermeke mérhetetlen fájdalmát.

*** Egy őrmester szerencsétlensége** czimen megírtuk, hogy a huszárkaszárnyában milyen szerencsétlenség ért egy őrmestert. Gorrieri Adolf ma megjelent szerkesztőségünkben s kijelentette, hogy az eset nem vele történt.

*** Az iparossegédek a fegyvergyakorlatokon** A mai szabályozatlanság mellett sok esetben nem a segéd van gyakorlaton, hanem a gazda, olyan esetekben, amikor az egész személyzetét egyszerre behívják. A győri ipartestület már korábban mozgalmat indított a végből, hogy a tartalékos katonai iparossegédek behívásánál legyenek arra figyelemmel, hogy mesterségükben mikor van a szezon, különösen néhány iparágban fél estendeig is szünetelnek, de a fegyvergyakorlatra mégis munkaidőben kell bevonulni. A napokban az ipartestület egyik kisiparos kérelmét terjesztette a katonai hatósághoz, mivel mindkét segédjét ugyanazon időre behívták, ami az illetőre annál nagyobb ká-

rosodást jelent, mert iparát özvegyi jogon gyakorolja. Kérelmét azonban elutasították. Az ipartestület ebből az esetből kifolyólag hasonló esetek elkerülése érdekében a kereskedelmi és iparkamarához előterjesztést intézett. Javasolja a testület, hogy az iparosnak joga legyen kívánni segédei behívásának czélszerű és az üzleti forgalomhoz alkalmazkodó beosztását.

*** A színházbizottság ülése.** Ma délután három órakor Komlóssy Arthur elnöklésével színházbizottsági ülés lesz. Egyik igen fontos tárgya az ülésnek az Uránia színház kérvénye, melyben a Délibábok hazájának bemutatására kér engedélyt. Hisszük, hogy a bizottság ezt készséggel fogja teljesíteni. Mert van ugyan erre vonatkozólag olyan intézkedés, a mely a bizottság kezét szeptember hónapban már megköti. De tekintettel arra, hogy ez a darab nem fog az igazgató művészi terveibe vágni — és speczialis debreczeni volta, tudományos jellege kiemelik az üzleti vállalkozások köréből — minden aggodalom nélkül megnyitható előtte színházunk kapuja. Nem csak, hogy nem fogja rontani az igazgató szezonját, de a színházba járásra serkenti a közönséget.

*** Elvesztette a vagyonát.** Nagy veszteség érte Dudics Juliánna cselédeányt tegnap délután. Elvesztette postatakarékpénztári könyvecskéjét, amelyre évek óta gyűjtött filléreil. Kétszáznyolcvan koronáról szólt. A tetemes összeg legfényesebb bizonyíték a mellett, hogy Dudics Juliánna munkaszerető, dolgozó leány, aki megérdemelné, hogy jogos tulajdonát vissza nyerje. A könyvet Deák Ferencz-utcától a vasúti állomásig menve vesztette el. A megtaláló kéri, mivel a könyvnek ugy sem veheti hasznát, hogy a rendőrség bünyügyi osztályánál szolgáltatassa be.

TÁVIRATOK.

A király a haditengerészet gyakorlatain.

Budapest, augusztus 29. Mint Pó-lábol jelentik, a király, haditengerészetünk ez évi gyakorlatait „Muamare“ yachtról fogja végignézni. A manőverek befejeztével a király egyenesen Bécsbe utazik.

Matasich-Keglevich.

Bécs, aug. 29. A „Reichswehr“ mai száma ruthenikus közleményt hoz Matasich-Keglevich főhadnagy megkegyelmezéséről. Miután ismerteti a letartóztatás és elítélés előzményeit. Konstatálja, hogy a főhadnagy egy rokonának beadott kegyelmi kérvénye folytán történt az, hogy a fogoly kiszabadult börtönéből. Ennek azonban — mondja a nevezett lap — természetesen semmi éle nincs Koburg herczeg ellen, a ki, hogy milyen kegyben van az uralkodó előtt, mutatja, hogy csak nem rég nevezték ki, az ötvenhetedik gyalogezred tulajdonosává.

Tisza László halála.

Gmund'n, aug. 29. A tegnap oly váratlanul meghalt Tisza László holttestét a család további intézkedéséig ideiglenes ravatalra helyezték. A holttestet Gesztre fogják szállítani és ottan a családi sirboltba elhelyezni.

A gyergyói mandátum.

Budapest, augusztus 29. Lázár Menyhért, a gyergyó-szentmiklósi kerület képviselője lemond mandátumáról. E lemondással megelőzi a képviselő azt az összeférhetlenségi bejelentést, amelyet ellene megtenni készültek. — Lázár képviselő, elnöke egy erdőgazdasági egyesületnek, amely az állam hatósága alatt áll. Ez az állás pedig, hozzávetőleg 40.000 korona díjazással van egybekötve.

Véres sztrájk.

New-York, augusztus 29. Crane-Cebben a munkások és katonaság összeütközése alkalmával két ór és két sztrájkoló munkás elesett és többen megsebesültek.

Az angol király állapota.

London, aug. 29. VII. Eduárd angol király egészségi állapota a lehető legjobb. Az az aggodalom, hogy betegsége kiujul, már elmúlt. Az orvosok véleménye az, hogy az operációval teljesen kiirtották a bajt.

Leégett gyár.

Galatz, aug. 29. A Müsch-féle gyertyagyárban tegnap tűz ütött ki, a mely az egész gyárat elhamvasztotta. A tűz még ma is ég. A kár közel 200,000 korona.

Zátonyra került magyar hajó.

Budapest, augusztus 29. Fiuméből táviratozzák, hogy az Adria tengerhajózási társulat „Árpád“ nevű személyszállító gőzöse ma Mogadosból jövet, zátonyra került. A legénység, valamint az utasok, kik között több előkelő magyar is van, mind megmenekültek.

A bur propaganda.

Hága, aug. 29. Botha, Delarey és De Wett elhatározták, hogy az európai bur irodát megszüntetik és a bur propaganda terét Dél-Afrikába helyezik át. Meggyőződésük szerint a propaganda csak ott, a helyszínen lehet sikeres. A bur vezérek legközelebb Londonba utaznak és ott az angol kormány elé bizonyos feltételeket fognak terjeszteni, melyek elfogadása esetén ők is be fognak lépni anektált

gyarmatok kormánytanácsába és segédkezet fognak nyújtani az angol kormánynak a pacifikáció végrehajtásában. Ha az angol kormány a feltételeket nem fogadná el, úgy semmi esetre sem fognak hivatalt vállalni és a törvényes kerlátok között erős bur propagandát fognak kezdeményezni.

Öngyilkos báró.

Görs, aug. 29. Schlitter Alfréd báró, nyugalmazott százados betegsége miatt itten agyonlőtte magát. Schlitter mindössze 39 éves volt Gyomorbetegsége miatt, ami ellen hiába keresett gyógyulást, ölte meg magát.

Konfliktus Anglia és Oroszország között.

Pétervár, augusztus 29. Az angol kormány a háboru tartama alatt mintegy 10.000 orosz alattvalót utasított ki Transvaalból és Oranjéból. Ezek most részint visszaakarnak térni, részint pedig kárpótlást követelnek. Anglia sem az egyiket, sem a másikat nem akarja megadni. Most az orosz kormány vette kezébe a dolgot és erélyes jegyzéket intézett az angol kormányhoz az orosz alattvalók érdekében. Anglia nem akarja a követeléseket teljesíteni és a nagy orosz lapok izgatott hangon irnak Anglia eljárása ellen.

Halálos légycsipés.

Bécs, augusztus 29. Az itteni egyik közkórházban tegnap egy Hanuska Károly nevű utczaseprő halt meg vérmérgezés következtében. A szerencsétlen embert vasárnap légy csipte meg az utcán munka közben és ez okozta a vérmérgezést.

Tőzsdejelentés.

Budapest, aug. 29. Készáru tartott irányzatú, az árak emelkedők. Határidőüzletben az árak emelkednek. Tengeriben különösen emelkednek az árak a szárazság következtében. Kötöttek: Októberi buza 6.66—67. Áprilisi buza 6.99—7.00. Októberi rozs 5.91—92. Áprilisi rozs 6.18—19. Okt. zab 5.41—5.42. Áprilisi zab 5.72—72. 1903. máj. tengeri 5.35—36.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tetemre hívás

Kiderült furfangos család.

Debreczen, aug. 30.

(Saját tudósítónktól) Régióta tárgyalt a debreczeni törvényszék oly érdekes ügyet, mint tegnap, mikor Kostyu János szentgyörgyi gazdát vonta család miatt felelősségre. A tárgyalás előzményeit az alábbiakban adjuk:

Kostyu János hajduszentgyörgyi gazdálkodónak két eselédje volt, Kardos Antal és Füleki Mihály. Most télen

Füleki beteg lett s az orvos elrendelte, hogy be kell hozni a legényt a debreczeni közkórházba. Ez azonban költséges dolog lett volna a gazdára nézve, a ki ekkor ravasz tervelt eszelt ki.

Kardos, a másik eseléd, be volt jelentve a kerületi betegsegélyző pénztárnál, melynek tagjait ingyen gyógykezelte a közkórház. Kardosnak erről igazolványa is volt. Kostyu uram hát kapta-fogta magát, beküldte Fülekit a kórházba, de a Kardos igazolványa alapján. A kórházban nem vették észre a dolgot és mint ingyen beteget kezelték Fülekit, illetőleg az igazolvány szerint Kardost.

Most jön a csattanó. Szegény Füleki pár nap mulva meghalt s a kórház igazgatósága értesítette Kardosnak szüleit, hogy fiuk, ki a kórházban fekszik, tegnap meghalt. Az öreg Kardos meg a felesége rémülve jöttek be Debreczenbe s zokogás közt mentek ki a kórházba. Kardosné gyászruhába volt s nem tudta visszafojtani patakzó könnyeit, mikor az orvos a halotthoz vezette őket. Az öreg Kardos ment először a halotthoz, hogy megcsókolja az arcát. De visszaretent az öreg:

— 'Szen nem a mi fiunk ez!

Az anyjuk is támogatta az apjuk beszédét s fellélegzett az öreg pár. — Csak Visky kórházi gondnok nem tudott mit gondolni a dologról. Később persze kiderült tisztára a tényállás.

A törvényszék Kostyu Jánost, a fondorlatos szentgyörgyi magyart család vétsége miatt 50 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Kostyu megnyugodott az ítéletben.

§ Szabadságról. Dr. Szeőke István törvényszéki bíró, az esküdtszék helyettes elnöke, holnap érkezik haza nyári szabadságáról. Vele együtt jönnek haza az I. vadtanács szavazó bírái is.

§ A kir. ügyész betegsége. Részvétellel vesszük a hírt, hogy a kir. ügyészség kitűnő vezetője, Galánffy János dr. három nap óta betegen fekszik lakásán. A királyi ügyész gyengélkedése meghülésből keletkezett. A kir. ügyészség teendőit ilyképen most egyedül dr. Udvarhelyi kir. alügyész látja el.

§ Porkoláb Demeter bünei. Porkoláb Demeter 19 esztendő nánási suhanc. Rengeteg apró bűn terheli lelkét. Január havában vasszerszámmal feltörte Nyakas András lakását és onnan 100 korona értékű ingóságot emelt el. Pár nap mulva Nyakas Sándor istállójába hatolt be álkulcsossal s onnan szűrt, más három helyről pedig nagymennyiségű buzát és zabot lopott. A buza egyrészt Kovács Miklós nánási gazdának adta el potom áron Porkoláb. Kovács tudhatta, hogy lopott a buza s mégis megvette azt. A törvényszék tegnap tárgyalta ez ügyet dr. Oláh Miklós elnöklete alatt. A közzvadat dr. Udvarhelyi Dezső képviselte. A törvényszék Porkolábot két rendbeli lopás büntette s három rendbeli lopás vétségében mondotta ki bűnösnek és fiatalságára való tekintettel csak nyolcz havi börtönnel sújtotta, Kovács Miklóst pedig tulajdon elemi kihágás címén 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

HIREK.

Ejjeli posta.

× Páris háza. (Éjjeli express tudósítás.) A most kiadott hivatalos kimutató szerint Párisban 84.882 ház van, a hivatalokkal együtt pedig 88.587. Egy-egy házban átlag 30 ember lakik. A házak 1901-ben 877 millió frank bért jövedelmeztek. Ezen jövedelem után 148 millió frank házadót fizettek. A legtöbbet jövedelmeztek a házak a nyolczadik kerületben, ahol a nagyuri paloták vannak. Itt a házbér mintegy 100 millióra rug, míg a 13. kerületben, ahol a házak száma nyolczszor annyi, a házbérijövedelem csak 18 millió.

× A figyelmes szultán. (Éjjeli express tudósítás.) Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán az angol király három orvosának a Liagat aranyérmét adományozta. Ez a kitüntetés azért érdemel figyelmet, mert más európai uralkodónak még sohasem jutott eszébe, hogy olyan orvosokat tüntessen ki, akik nem az ő, hanem más fejedelem életét mentették meg. A szultán mindenesetre figyelmes ember.

CSARNOK.

Az őrangyal.

Regény.

Írta: THAN GYULA.

Folytatás

A nagyasszonynak jól estek a Jolán kedves szavai. Megnyugvást szerzett minden szava. És mikor Jolán elment, megvált róla győ ödvé, hogy az ő kis őrangyala most már nagyon is megfontolja, a mit tenni akart.

Jolán pedig haza sietett, a hol édes anyja és Hortoványi Pál várakoztak reá. Jolán azonban csak édes anyjával beszélt s Hortoványit csupán hideg fejbőlöntással üdvözölte.

— Majd megszeretsz te engem kis hamis — gondolta magában Pali. — Lesz még te néked, sok kedves, szerelmes szavad az én számomra. Epedve sirsz még, mosolyogva, ölelő karokkal fogadsz. Ezt a kis hidegséget megbocsátom neked. A legfontosabb az, hogy a feleségem légy. Ha az vagy, más férfi udvarlását már nem fogadhatod s lassanként megszeretsz, forrón, igazán.

Kevéssel azután Lánczy Kálmán lépett be. Maga volt a megtestesült udvariasság. Mély meghajlással üdvözölte a jelenlevőket.

— Nagyságos asszonyom minden rendben van, ha úgy tetszik, mehetünk az anyakönyvvezetőhöz.

— Helyes! — válaszolta hidegen Bogáti Péterné. Csak egy kis türelmet kérek. Rokonaink közül néhányan jelen lesznek a szertartáson, az ő megérkezésüket várjuk csupán.

— Értük lehetne küldeni.

— Már készülődnek.

— Akkor rendben a dolog.

— Még egyet Lánczy ur. Feltételünk szerint az esküvő után ön köteles Bogáti Bélát kiadni. Emlékezzék vissza, azt mondta ön, hogy Béla még akkor nap közöttünk lesz, mikor az esküvő megtörténik.

— Ugy van! Már gondoskodtam róla. Utban van. Megbizottaim csupán értesítést várnak tőlem s azonnal itt lesznek. Az esküvő után nyomban értesítem őket.

Ez a jó hír Bogátiék körében örömet szerzett.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR. *)

Válasz.

Czégőly Gyula a „Debreczen“ tegnapi számának nyilttéri rovatában sértő nyilatkozatot tett közzé rólam. Addig is, míg az illetékes bíróság nekem e sértegetéssel szemben elégtételt ad, a nagy közönség tájékoztatása végett önmagam iránti kötelességemnek ismerem a való tényállást előterjeszteni.

Czégőly Gyulának egy régebbi keletű recept elkészítését megtagadtam, — hivatkozva a belügyminiszteri rendeleire, a mely az ilyen receptet csak annak eltekori engedi elkészíteni, s megjegyeztem azt is, hogy a recept különben is tisztán láthatólag ki van javítva, meg van hamisítva. — Ez utóbbi megjegyzésemre ő azzal válaszolt, hogy „nem igaz“, mire én azt feleltem: „hazudik az, aki a kijavítást el nem ismeri“. — Erre ő beismerte, hogy a recept ki van javítva. — Másnap megbízottakat küldött hozzám, de én kijelentettem, hogy én csak hivatalos kötelezettségemmel teljesítettem.

Az ügyet tehát párba utjára terelni nem engedhetem.

Ez a való tényállás, — ezért résziesített ő engem nyi város meghurcolóiba.

Kelt Debreczen, 1902 augusztus 29.

Szilcs Ferencz,
gyógyszerész.

Alulírottak a fentebb előadottak megtörténetek jelen voltunk s így azok valóságát igazoljuk.

Szűgyi Lajos,
gyógyszerész.

Pataky Zoltán,
gyógyszerész gy.

* E rovatban közltekért nem vállal előlétséget a Szerkesztőség.

Ítélet.

Debreczen szab. kir. város rendőrkapitányságának bünygyi osztálya, a Grünfeld Leopold debreczeni lakos, volt bormérő ellen lefolytatott kihágási ügyben hozott alábbi másod- és harmadfoku jogerős ítéleteket küldte be közzététel végett:

Másolat.

9840/1900 sz. A rendőrkapitányság bünygyi osztálya, Grünfeld Leopoldnak hamisított bornak forgalomba hozása által elkövetett kihágási ügyekre vonatkozó iratokat a 733/1900 rkh. számú ítélet ellen marasztalt által beadott felebbezése folytán betérjeszti. Ítélet: A rendőrkapitányság bünygyosztályának 733/1900 rkh. számú ítélete, mely szerint Grünfeld Leopold korcsmáros, mesterséges bor készítése által elkövetett — s az 1893. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ába ütköző kihágás miatt, ugyanazon törvény 2. és 6. §-ai alapján, — de az 1879. évi XL. t.-cz. 21. §-a alkalmazásával, 50 korona pénzbüntetéssel, vagy nem fizethetés esetén 3 napi elzárással, és 20 koronával megváltható 1 napi elzárással büntetett, a felmerülhető végrehajtási és tartási költségekben marasztaltatott, továbbá, hogy a törvény 12. §. és azon törvény végrehajtása tárgyában kiadott 53,850/1897 sz. m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 28. § a értelmében azon 58 liter bornak, melyet a 13 sz. 169 literes hordóból a folyó évi május 4-én megtartott helyszini szemle ideje óta elhasznált — a szakértő bizottság által megállapított 52 fillérjével számított 30 korona 16 fillér értékében elmarasztaltatott; valamint marasztaltatott a borminták vizsgálatáért az orsz. m. kir. chemiai intézet és központi vegykerületi állomás által 733 sz. a. kiállított díjjegyzékben felszámított 48 korona 14 fill. megtérítésében; továbbá, hogy a pénzbüntetések, a pénzbüntetések orsz. alapja javára,

az 58 liter bor ára a városi szegényalap javára, a vegyvizsgálati költség pedig az illető vegykerületi állomás javára fizetendő és hogy a mesterségesnek nyilvánított bor elkoboztatni és kiöntés által megsemmisíteni rendeltetett, azonban a jogerős ítéletnek közhírré tétele mellőztetett és az ítélet a boritaladó beszédési hivatallal a m. kir. Pénzügyigazgatósággal és borellenőrző bizottsággal közöltetni rendeltetett, minősítés tekintetében helyben hagyatik, a büntetés mérvére nézve azonban megváltoztatik s épen az I-ső foku ítéletben felhozott azon indokok alapján, hogy a megromlott törkölyből készített, az egészségre ártalmas ital panaszolt mint borkimérő által készített, — az mint természetes bor — az eladásra szánt más borokkal egy pinczébe tartatott, a boritaladó szemleiben és mint természetes bor vétetett fel, más bor vegyítése által a kisebb mennyiségű bor újra felszaporítottatott 170 literre: a II-od foku hatóság, — tekintettel az 53,850/1897 sz. a. kiadott m. kir. kereskedelemügyi rendelet II. rész 8. §-ára — oly tulnyomó enyhítő körülmény fenforgását, mely az 1879. évi XL. t.-cz. 21. §-ának alkalmazását lehetővé tenné, nem látja, sem pedig azon rendelet 9. §-ára, tekintettel az ítéletnek marasztalt költségére való hírlapi közlését mellőzhetőnek nem tartja — mindezeknél fogva Grünfeld Leopold korcsmáros hamisított bor készítése és forgalomba hozásáért, az 1893. évi XXIII. t.-cz. 2. és 6. § a alapján 1 napi elzárással és 50 korona pénzbüntetéssel, nem fizethetés esetén újabb 3 napi elzárással büntetettik és ezen ítélet marasztalt költségén — jogerőre emelkedés után — a „Szabadság“ és a „Debreczeni Újság“ című lapokban 1—1-szer közzé tétetni rendeltetik, az első foku ítélet egyéb részében pedig helyben hagyatik. Miről a rendőrkapitányság bünygyi osztálya az iratok visszaadása mellett további szabályszerű eljárás végett és a borellenőrző bizottság ez utóbbi Nemes Kálmán elnök ur utján jkvi. kivonaton értesítendő.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1900 augusztus 7-én trtott üléséből. Kiadta: Illéssy s. k. jegyző. (P. H.)

A másolat hitelél:

Debreczen, 1902. augusztus 29.

Erdélyi István,
r.-kapitány helyettes.

Másolat.

Magy. kir. belügyminiszter. 1951 kih. szám (v. d. Debreczen sz. kir. város községének, Grünfeld Leopold debreczeni lakos ellen mesterséges borkészítése és forgalomba hozatala miatt folyamatba tett kihágási ügy vádlott s az illetékes borellenőrző bizottság elnökének fellebbezése folytán felülvizsgálatván, a következő III. foku ítélet hozatott: A város tanácsának 1900 évi augusztus hó 7-ik napján 9840. kih. szám alatt a rendőrkapitányi első foku ítélet módosításával hozott másodfoku büntető ítélete, tekintettel arra, hogy a büntetések mindegyik kihágás miatt külön-külön szabandók ki, az alább felhozott súlyosító körülményekre tekintettel, oly képpen változtatatik meg, hogy vádlott a mesterséges bor készítése által elkövetett kihágás miatt az 1893 évi XIII t. cz. 6. §-a alapján 5 napi saját költségén töltendő elzárással és 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatt fizetendő s a büntetéspénzek országos alapja javára fordítandó 100 korona pénzbüntetéssel, behajthatlansága esetén még további 5 napi elzárással, a mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett kihágás miatt pedig, az idézett t. cz. 5. §-ának b.) pontja alapján ugyancsak 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatt fizetendő s a büntetéspénzek országos alapja javára

fordítandó 100 korona pénzbüntetéssel, behajthatlansága esetén 5 napi elzárással büntetettik. Egyéb részeiben az ítélet helybenhagyatik. Hogy a vádlott mesterséges bor készítésével kihágást követett el, ehhez kétség nem férhet, sőt ez őt annál súlyosabban terheli, mert az iratok szerint két ízben követett el ugyanilyen kihágást és pedig először akkor, amikor az 1900 évi július hó 12-én és a május hó 4-én kelt jegyzőkönyvekbe foglalt saját beismerése szerint a 169 literes hordóban nála talált és az állandó borvizsgáló szakértő bizottság által, mesterségesnek nyilvánított borát oly módon készítette, hogy törkölybort seprőborral kevert össze; másodsor pedig akkor, a mikor ehhez a mesterséges borhoz, a hatósági minta vétel után abból 1900 évi június hó 19-én kivett 58 liter helyett természetes bort kevert. — A mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett kihágásban pedig azért vétkes vádlott, mert Erdei János és Varga József városi fogyasztó adóügynökök 1900 évi július 19-én tanuként történt kihallgatásuk alkalmával bizonyítják, hogy a vádlott az illető mesterséges borból 1900 évi július 19-én 58 liter bort kivett és azt elvitte a saját lakásán levő „mérő pinczébe“ s az utána járó „fogyasztási adót“ (helyesebben boritaladót) is kifizette, másnap azonban Varga József tanu ezt az 58 liter bort már nem találta ott s a vádlott neje neki azt mondta, hogy ezt a bort (illetőleg mesterséges bort) egy lakodalomra már eladták. Sőt vádlottat a mesterséges bor forgalomba hozatala körül rossz hiszeműség is terheli, mert az 1900 évi július hó 12-iki tárgyaláson — azt a valótlannal vallomást tette, hogy a 169 liter mesterséges bor még mind megvan s csak később (július 19-én) Erdei János és Varga József tanuk felemlített vallomása után ismerte be, hogy abból 1900 évi július 19-én 58 litert kivett, érte az adót lefizette s azt kimerésben lévő pinczéjébe vitette át. Erről a város közönsége 1900 évi szeptember hó 20-án 10999 sz. a. kelt jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik. Budapest, 1901 évi július hó 9-én, a miniszter meghagyásából Dr. Sélley s. k. miniszteri tanácsos.

A másolat hitelél:

Debreczen, 1902 augusztus 26.

Erdélyi István,
r. kapitány h.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából egy rajzszerinti emlékképet készítették s az országos bizottság által elfogadtatott.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellét ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izlése szép és tartós kiállításra mellettt oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

főéri üzletében, ára 24 fillér (12 kr.)
Ismétlődőknek kedvezmény.

Apró hirdetések

„Nembanod meg“ miért nem ir? válaszát várja. Egyösmeretlen.

Pillanat alatt száradó szobapadló lakkok, parket viaksz stb. legolcsóbban beszerezhető **Fazekas Kálmán** festék és petroleum kereskedőnél, Hatvan utca 4 sz. (Koszorus ház.)

Német és magyar levelezést könyvelést szerény díjazás mellett elvállal napi 2-3 órán át egy nyugdíjazott hivatalnok. Czim a kiadóhivatalban.

Sámsoni kertben két nyilas jó karban levő szőlő pajtával eladó. Értekezhetni: Csapó-u. 66.

Tekeasztal jó karban levő, ujonnan behuzott tekeasztal (billiard) jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Bárdos Géza**, Közgazdasági bank.

Vargakertben II. j. 75. számú ház részletfizetésre is eladó.

Teljes ellátást keres nőtlen tanár külön szobával. Ajánlatok az ár megjelölésével „ellátás“ czimen a kiadóhivatalba.

Homokkert I. járás 59. számú új ház 3 lakással (egy-egy szoba, konyha és kamara, nagy borospince) hozzá 600 öf szőlő eladó. Értekezhetni ugyanott.

Gazdasszonynak ajánlkozik korosabb nő vidékre. Cserepes-u. 12. sz.

Elemi oktatásra házhoz ajánlkozik helybeli zárdában, kitüntetéssel képesített tanítónő. Értekezhetni Arany János-utca 42. szám.

Mirtusznak levele van e lap kiadóhivatalában.

Szarvasmarhát elvállalok őszre és teletetni. Értekezhetni Meszera-utca 18. sz.

Varrónőknek Egy eredeti Zinger gép olcsó árért eladó. Móricz telep 20.

Villany csengőt, szakszerűen javít és készít, Krausz Kálmán bádógos, Hatvan-utca elején.

Tanuló felvétetik Flaschner György kárpitos és diszítő üzletében Piacz-u. 55.

A Guti-falóger mellett 17 hold föld tanyával kiadó. Értekezhetni Péterfia utca 65 sz.

Két szabó segéd nagy munkára alkalmazást nyer Breznyczy Mihály szabónál, Hajdu-Böszörmény.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

A tégláskert II-ik járásán, a kapuhoz közel 913 öf fekete szántóföld, tengeri terméssel együtt eladó. Értekezhetni lehet a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárnál,

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

Hadházon a nagy gőzmalom mellett, böszörményi országút mentén négy utcára nyíló ház fűszer- és italmérsi joggal hentes boltnak is alkalmas, olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, esetleg kiadó. Értekezhetni ugyanott Weinstein Jakab tulajdonossal.

Legolcsóbb és legnagyobb Czipő-áruház

Neumann Testvéreknel
a Tisza-palotában.

Van szerencsénk a m. t. vevőközönség becses figyelmét felhívni dusan felszerelt, **házilag készített** férfi női és gyermek

cipők, csizmák kalapok,

ugyszintén ujjonnan érkezett **divatos férfi és fiu** valamint más uridivat cikkek nagy raktárunkra, mely cikkek feltűnő olcsó árakban bocsájtjuk jelenleg a t. vevő közönség rendelkezésére.

Kérjük szives meggyőződését.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Vasutasok és vaggongyári munkások figyelmébe nagy választék saját készítésű férfi csizmákból.

Csemegeszlő

piros és fehér Chasselas, Császárkörte, Erdélyi vajonez és pergament körte árusítás nagyban és kicsinyben. — Csemegeszlő szétküldés bel- és külföldre postán és vasúton megbízás szerint pontosan teljesíttetnek, számos megrendelést kér:

Váray József,

kereskedése, Debreczen, városi ujbérlház.

Eladó ingatlanok.

1.) Debreczenben, a **Tóczós kertben** II. járás 60. szám alatt fekvő és Konrad Gyula tulajdonához tartozó 1 hold 1192 öf szőlőskert függő termésével együtt, akár egy tagban, akár részletekben — nevezetesen

a) 20 sor szőlő 1200 forint

b) 20 sor szőlő 1200 forint.

c) 30 sor szőlő 2200 forint (a füves út mellett)

d) az épületekkel ellátott önálló terület pajtákkal és mellékhelyiséggel együtt 1200 forintért, megjegyztetik, hogy ezen kertben jelenleg is, még vagy 20 mm. befőzni való ringlószilva, mm. 12 forint és még vagy 30 mm. veres szilva, (mm. 6 forint) van eladó. Értekezhetni a helyszínen a tulajdonosnál a fent irt kertben.

2.) Debreczenben a Pallagon egy kis épülettel ellátott tanyaföld, (16 hold és 1031 öf) 8000 forintért, (16000 korona.)

3.) Ugyancsak Debreczenben az Ondódon a Széchenyi-utca 50. sz. a. fekvő házhoz tartozó (9 hold 1200 öf) szántóföld 4500 forintért (9000 korona).

4.) Ugyancsak Debreczenben, az Ondódon az Arany János-utca 59. sz. a. fekvő házhoz tartozó (5 hold 850 öf) szántóföld 2800 forintért (5600 korona.)

5.) Nyiregyházán, Vizi-utca 21. sz. a. egy fazsindelyes csinos kis ház 4500 forintért (9000 korona) eladó és pedig részletfizetésre is a betáblázott terhek átvétele mellett.

Értekezhetni a tulajdonos **Konrad Gyulával**, Debreczenben, akár a fent említett Tóczós kertben, II. járás 60. szám alatt, akár Arany János-utca 59. sz. a.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz-u. 7. sz. a. **Vecsey Zoltán ur házában** **LOVASS és KOSÁRKA** törvényszékileg bejegyzett cégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nőidivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Buha, Bluz és diszselmet, valódi Francia és Angol női ruhaszöveteket**, valamint a legújabb mintájú és színtartó **Crettonokat, zephyreket, flanellokat és barchetteket** Remek applicatio hímzések, gaze és zsinór díszek, **csipke gallérok és betétek, francia derekfűzők mérték szerint is. Női fehéreműek, harisnyák, vászon, chiffon-félék, Damast és pamut asztalterítékek. Pamutok, belés és szabó kellekek, nap- és esernyők. Függöny, agy, asztalterítő és paplanban.**

Berendezésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy árunk finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk.

Tisztelettel: **Lovass és Kosárka.**

Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.